

▶ Etelä-Karjala
Kevät 2007

 Etelä-Karjalan Yrittäjät

 FINNVERA

PK-YRITYYSBAROMETRI

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja tämän kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raportteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Kevään 2007 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3700 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut hyvä.

Tässä kevään 2007 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitusta, kasvuhakuisuutta sekä yritysten kehittämistarpeita ja -esteitä. Erityiskysymykset koskevat keinoja, joilla edistää yrittäjyyttä, työllistymistä ja yritysten kasvua.

Helsingissä 11.4.2007

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
JOHDANTO.....	4
AINEISTO.....	5
1 Etelä-Karjalan ja koko maan yritykset	7
2 Yritykset ja työllisyys.....	8
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	9
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	9
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	10
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	11
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	12
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	15
7 Elinkeinoilmasto	16
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	18
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	19
10 Yrittäjyysilmapiiri.....	20
11 Pk-yritysten rahoitus	21
12 Pk-yritysten laajentuminen	23
13 Pk-yritysten kasvun edellytykset ja innovaation esteet.....	25

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat edelleen suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Karjalassa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Etelä-Karjalassa toimivista pk-yrityksistä 33 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja viisi prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Edelliseen kyselyyn verrattuna Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana ovat ennallaan. Myös koko maan suhdannenäkymät ovat edellisen kyselyn tasolla.

Koko maan ja Etelä-Karjalan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Suhdannenäkymät ovat alueen yritysten keskuudessa koko maata paremmat vakavaraisuuden osalta. Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana, mutta henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Näkymät henkilökunnan määrän osalta ovat Etelä-Karjalassa huonommat kuin syksyllä 2006.

Alueen pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat resurssitekijät sekä kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteeksi. Koko maan pk-yritysten tuloksiin verrattuna kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät sekä yleinen suhdanne-/maailmantilanne koetaan alueella suuremmiksi kehittämisen esteiksi kuin koko maassa keskimäärin. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä viidellä prosentilla Etelä-Karjalan pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä puolella ja rahoituksen saatavuus viidenneksellä.

Etelä-Karjalan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys tai epävakaus ja työvoiman saatavuus. Alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, noin joka kolmas pitää työvoiman saatavuutta ja joka viides kysynnän riittämättömyyttä työllistämisen esteenä. Yhdellä kolmesta Etelä-Karjalan ja yhdellä neljästä koko maan pk-yrityksestä ei ole tarvetta työllistää.

Etelä-Karjalan pk-yrityksistä 24 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisen vuoden aikana, ja koko maan yrityksistä 32 prosenttia. Ulkopuolista rahoitusta aikoo ottaa Etelä-Karjalassa toimivista pk-yrityksistä 19 prosenttia seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 25 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta rakennusinvestointeihin sekä koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin. Etelä-Karjalan pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (91 %) tai Finnverasta (24 %).

18 prosenttia koko maan ja 11 prosenttia Etelä-Karjalan pk-yrityksistä on pyrkinyt kasvamaan kansainvälistymällä. Etelä-Karjalan pk-yrityksillä on ollut eniten ongelmia kohdemaan lainsäädännön ja verotuksen selvittämisessä.

Tärkeimpänä keinona yritysten kasvun kannustamiseksi pidetään sekä koko maan että Etelä-Karjalan pk-yritysten keskuudessa yritysten ja yrittäjien verotuksen kehittämistä sekä työnantajan sopimusriskin alentamista työllistämisen helpottamiseksi. Noin viidennes vastaajista piti näitä tärkeimpinä tekijöinä.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta tammi-, helmi- ja maaliskuussa 2007.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2002 sekä Fonecta ProFinder yritysrekisteriä, josta otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti. Otoks koko on 3782 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty internetkyselyinä 29.1.–26.2.2007. Osa vastaajista värvättiin osallistumaan kyselyyn puhelimitse. Tiedonkeruu on toteutettu Taloustutkimus Oy:n CAWI-ohjelmalla (Computer Aided Web Interview). Raportin luvussa "Aineisto" on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Etelä-Karjalan osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimuksessa tutkimusjohtaja Ville Haikola, yhteyspäällikkö Jyrki Kärpänoja ja markkinatutkija Jarno Rautio, Suomen Yrittäjissä ekonomisti Harri Hietala ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 6 olevan kartan mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Uusimaa).

2) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.

3) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.

Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana

paranee 39 %, huononee 9 % ⇒ saldoluku = + 30 %

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista

toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoä käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

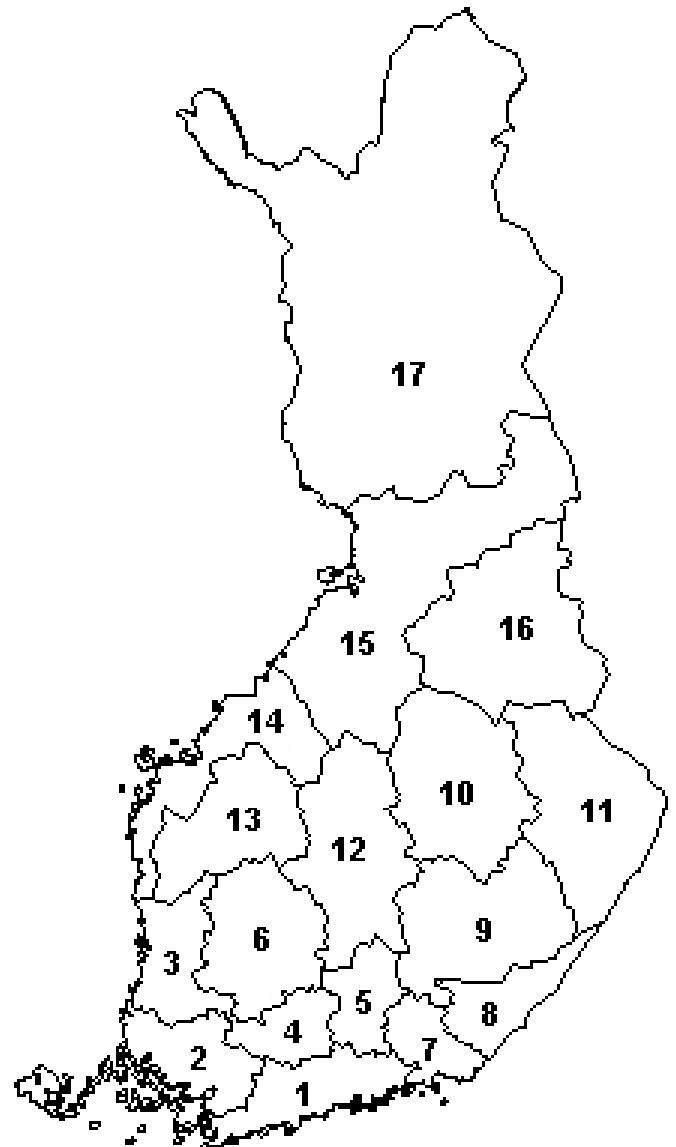
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 1/2007 - Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	ETELÄ-KARJALA	85	2 %
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: D)	14	16 %
	Rakentaminen (TOL: F)	12	14 %
	Kauppa (TOL: G)	25	29 %
	Palvelut (TOL:H, I, K, O)	34	40 %
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	38	45 %
	5 - 9 henkilöä	22	26 %
	10 - 19 henkilöä	11	13 %
	20 - 49 henkilöä	12	14 %
	50+ henkilöä	2	2 %
LIIKEVAIHTO VUONNA 2006	Alle 0,20 milj. euroa	27	32 %
	0,20 - 0,49 milj. euroa	17	20 %
	0,50 - 1,49 milj. euroa	19	22 %
	1,50+ milj. euroa	21	25 %
	Ei vastausta	1	1 %
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	4	5 %
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	29	34 %
	Pyrkii säilyttämään asemansa	31	36 %
	Ei kasvutavoitetta	19	22 %
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	0	0 %
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	65	77 %
	Kyllä, vie itse suoraan	13	15 %
	Kyllä, tuotteita viedä osana toisen yrityksen tuotekokonaisuutta	8	9 %
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	57	67 %
	1996 - 2000	12	14 %
	2001 - 2006	16	19 %
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	72	85 %
	Palkattu toimitusjohtaja	10	12 %
	Muut	3	4 %

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

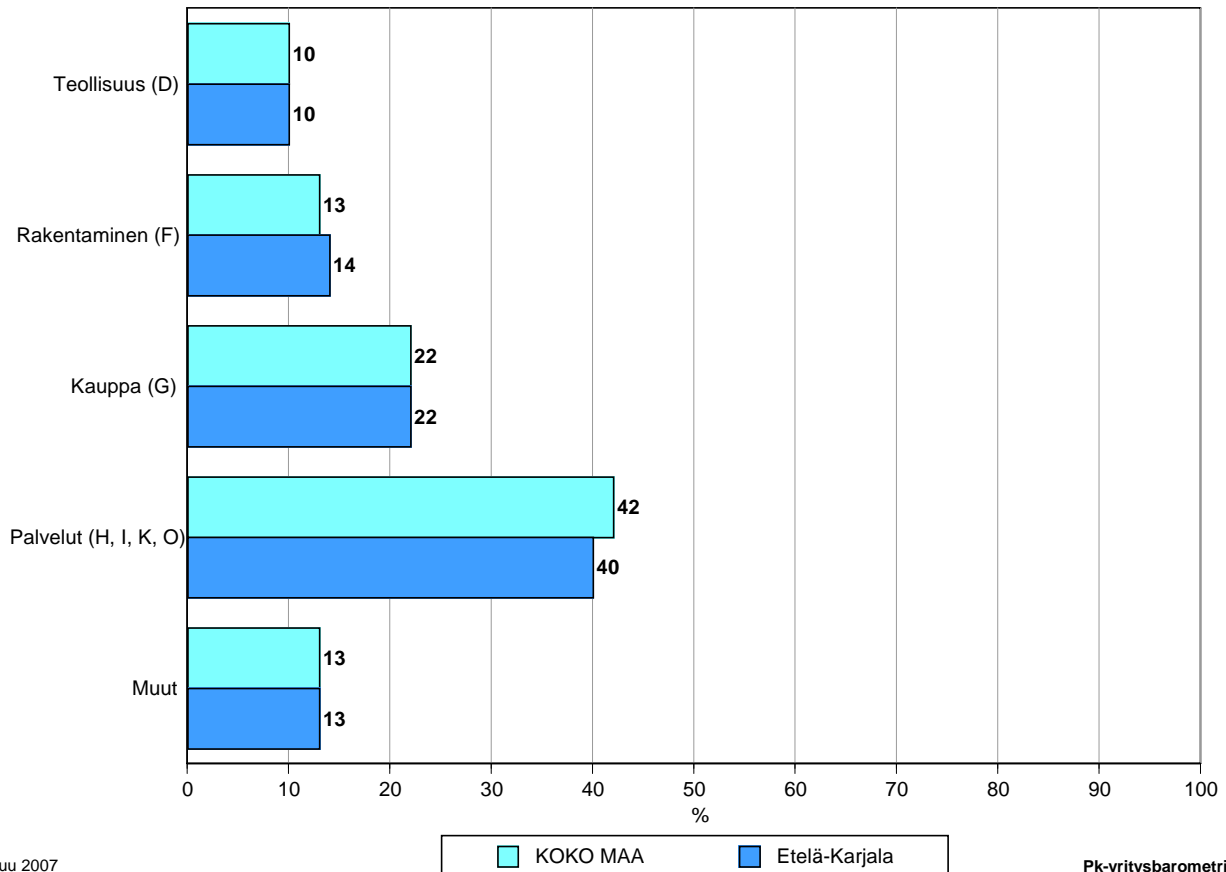
Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

Tutkimustulokset

1 Etelä-Karjalan ja koko maan yritykset

Suomessa oli 236 435 yritystä vuonna 2005.¹ Näistä yrityksistä noin 5300 toimi Etelä-Karjalassa. Etelä-Karjalassa on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti hieman vähemmän ja rakennusalan yrityksiä suhteellisesti hiukan enemmän kuin koko maassa keskimäärin.²

1. YRITYSTEN OSUUDET ERI TOIMIALOILLA

Helmikuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2007

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialanumero.

¹ Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

² Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

Etelä-Karjalassa toimivissa yksityisen sektorin yrityksissä ja yhteisöissä työskenteli vuonna 2004 noin 30700 työntekijää³. Työttömyysaste oli vuonna 2006 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun mukaan koko maassa 7,7 % ja Etelä-Karjalassa 9,2 %.

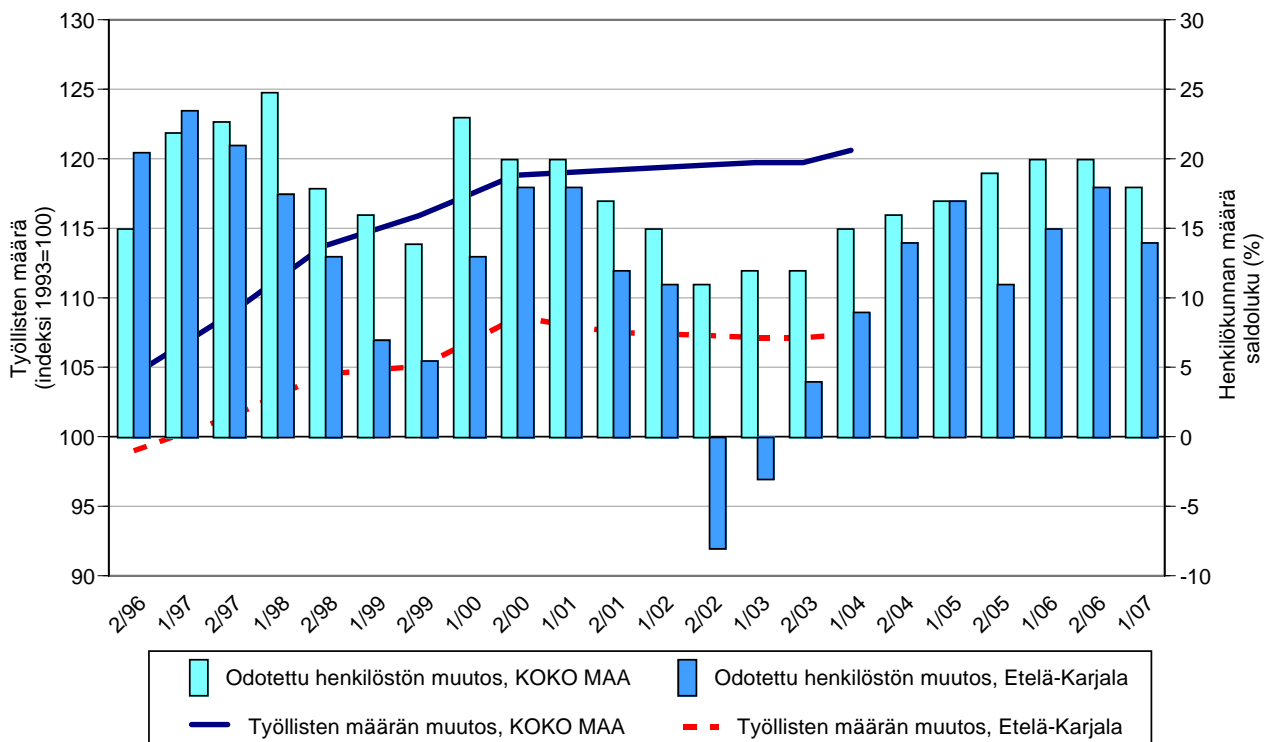
Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	24	70	6	18
Etelä-Karjala	20	73	7	14

Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana, mutta henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella pienempi koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Karjalassa nyt huonommat kuin syksyllä 2006 (saldoluku tuolloin +18 %). Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät hieman huonommat kuin edellisessä kyselyssä, sillä syksyllä 2006 henkilökunnan määrän saldoluku oli +20 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Etelä-Karjalan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana⁴. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2004.

2. HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄN MUUTOSODOTUKSET SEURAAVAN VUODEN AIKANA SEKÄ TYÖLLISTEN MÄÄRÄN TILASTOITU MUUTOS

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

³ Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

3.1 Yleiset suhdannenäkymät

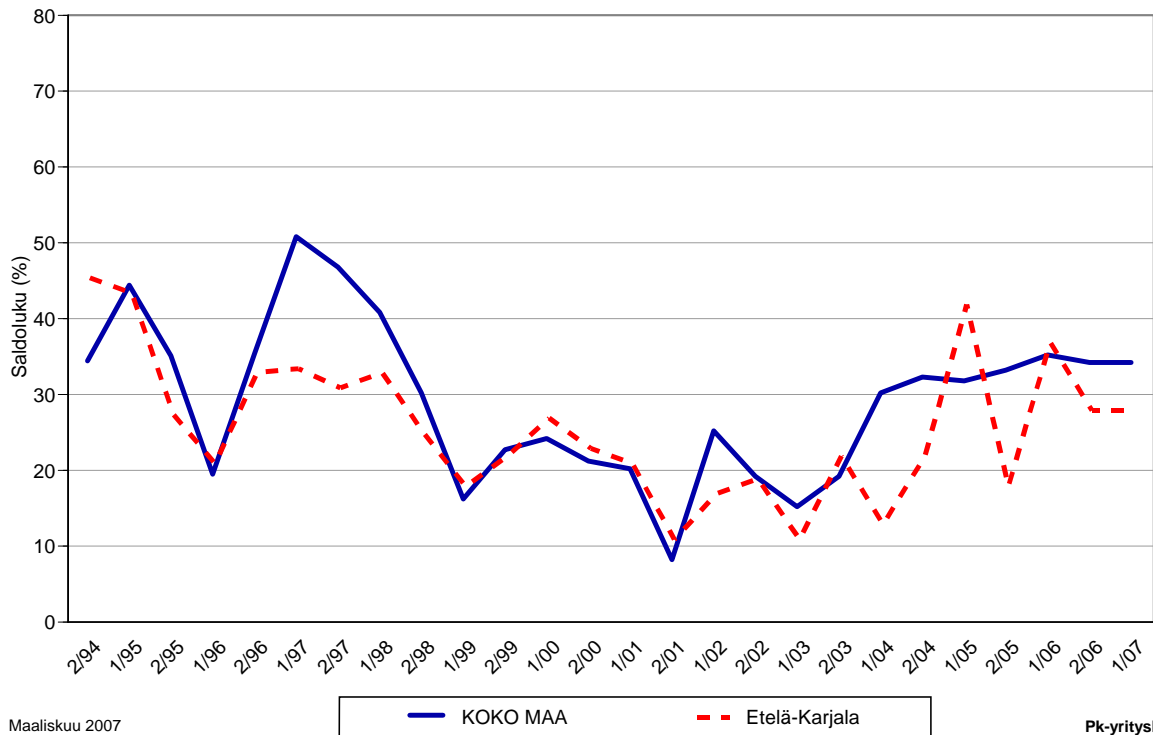
Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	41	52	7	34
Etelä-Karjala	33	62	5	28

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Karjalassa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Etelä-Karjalassa toimivista pk-yrityksistä nyt 33 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja viisi prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat jonkin verran heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 2/94 lähtien. Syksyn 2006 tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ennallaan. Myös koko maan keskimääräiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan.

3.1 YLEISET SUHDANNENÄKYMÄT LÄHIMMÄN VUODEN AIKANA

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

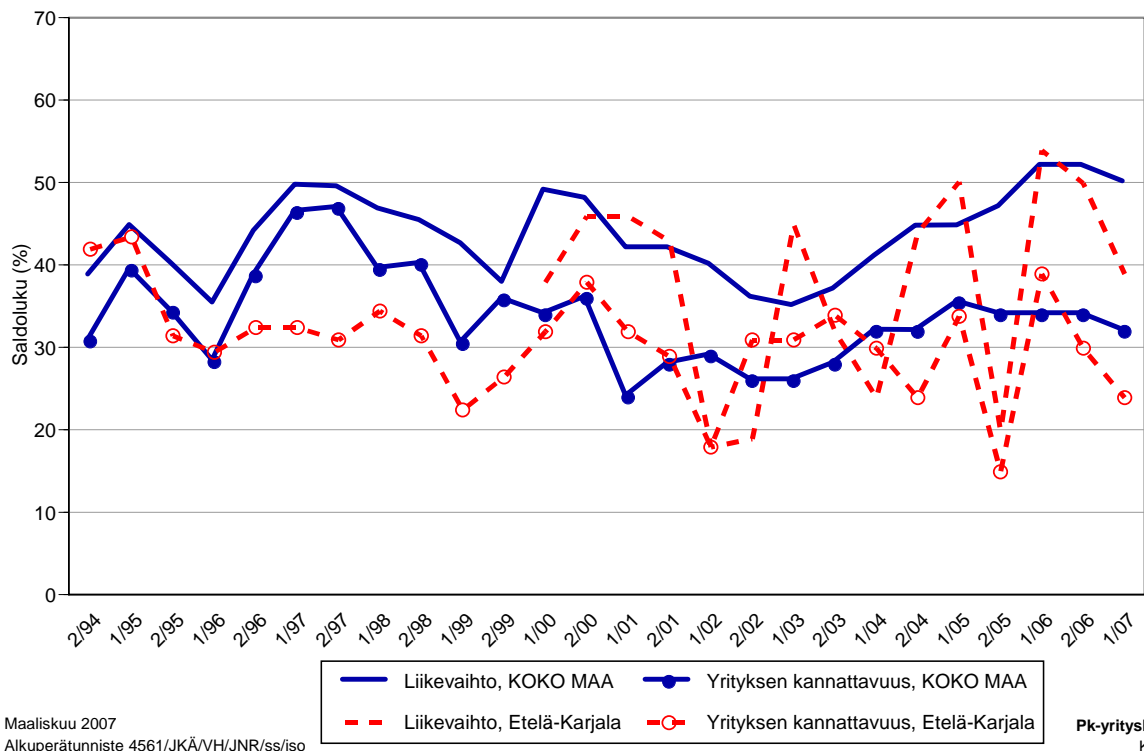
Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vakavaraisuus	Tuotekehitys-panostukset
KOKO MAA								
Suurempi	57	22	18	18	42	44	44	28
Yhtä suuri	35	61	74	74	50	45	50	64
Pienempi	8	17	8	7	8	12	6	9
Saldoluku (%)	50	4	9	11	33	32	39	19
Etelä-Karjala								
Suurempi	46	24	16	19	33	31	43	19
Yhtä suuri	47	49	69	72	54	61	55	74
Pienempi	7	26	15	9	13	8	2	7
Saldoluku (%)	39	-2	1	9	20	24	41	11

Koko maan ja Etelä-Karjalan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen edelleen positiivisia. Etelä-Karjalassa investointien arvon saldoluku on kuitenkin negatiivinen. Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat keskimääräistä paremmat ainoastaan vakavaraisuuden kohdalla. Kaikkien muiden osatekijöiden suhdannenäkymät ovat alueella heikommät kuin koko maassa keskimäärin.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁵ kehitys jaksosta 2/94 lähtien. Sekä liikevaihdon että yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Etelä-Karjalassa selvästi laskeneet syksyn 2006 kyselystä. Myös koko maan suhdannenäkymät ovat näiden kahden tekijän osalta lievässä laskussa.

3.2 SUHDANNENÄKYMÄT SEURAAVAN VUODEN KULUTTUA

⁵ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

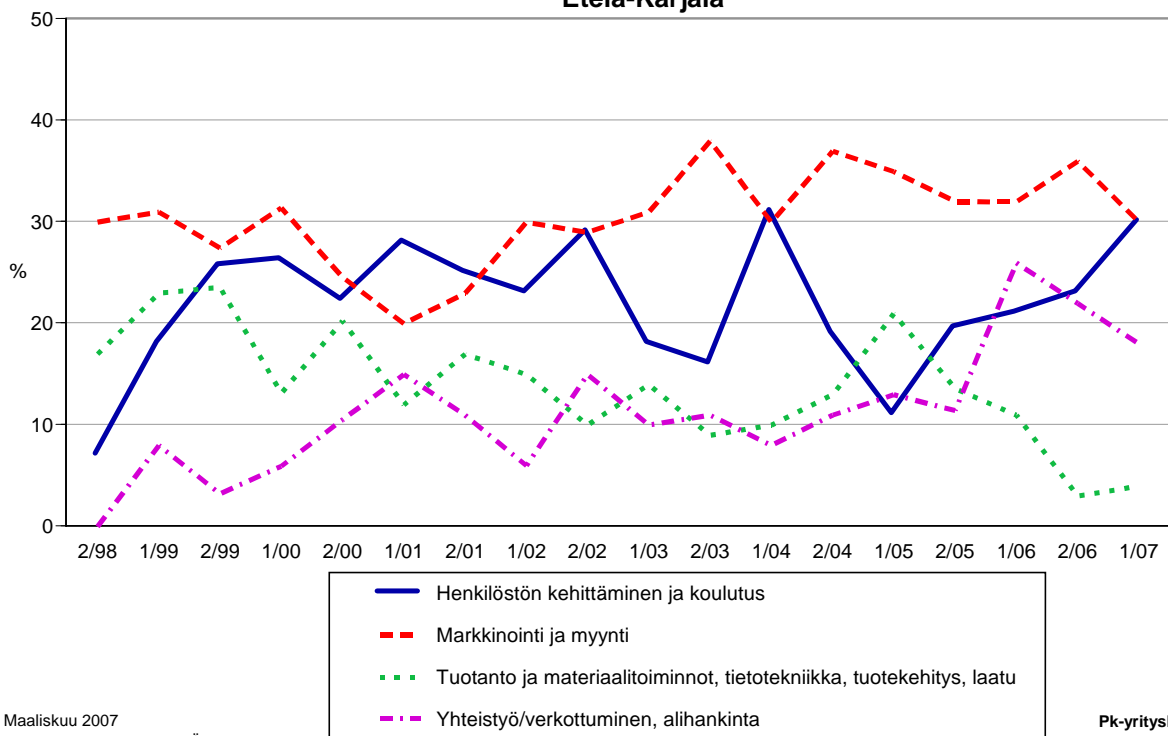
Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
Johtaminen	5	-
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	30
Markkinointi ja myynti	35	30
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	6	6
Tuotanto ja materiaalitoinnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	10	4
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	18
Ympäristö- ja muiden säädosvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	4
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	8	7

Koko maan ja Etelä-Karjalan alueen pk-yritysten kehittämistarpeet osin samankaltaisia. Etelä-Karjalan pk-yrityksissä koetaan olevan koko maan keskiarvon tavoin eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Seuraavaksi eniten kehittämistarvetta sekä alueen että koko maan pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Etelä-Karjalassa henkilöstön koulutuksessa koetaan olevan selvästi enemmän kehittämistarvetta kuin koko maassa keskimäärin.

Yhteistyöhön/verkottumiseen ja alihankintaan sekä markkinointiin ja myyntiin liittyvät kehittämistarpeet ovat vähentyneet selvästi Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten keskuudessa syksyn 2006 tilanteeseen verrattuna. Henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen liittyvät tarpeet ovat sen sijaan nousseet rajusti.

4. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET Etelä-Karjala

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jsj

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Etelä-Karjala
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	6	6
byrokratia	2	4
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	1	1
muu sääntely	2	2
KUSTANNUSTASO	15	15
verotus	3	1
palkkataso	2	0
työn sivukulut	7	12
muut tuotantokustannukset	3	1
KILPAILUTILANNE	24	28
kireä kilpailutilanne	16	24
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	1
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	0
markkinoita vääristävät tuet	1	2
harmaa talous, konkurssit jne.	1	2
kysynnän riittämättömyys	2	0
RAHOITUS	8	5
rahoituksen saatavuus	2	1
rahoituksen hinta	2	0
vakuuksien puute	4	3
RESURSSITEKIJÄT	29	28
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	16	19
alihankkijoiden/osatoimittajien		
saatavuus	3	1
toimitilat	3	3
koneet ja laitteet	1	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	4	4
YLEINEN SUHDANNE- /MAAILMANTILANNE	8	10
MUUT TEKIJÄT	7	6
EI OSAA SANOA	3	2

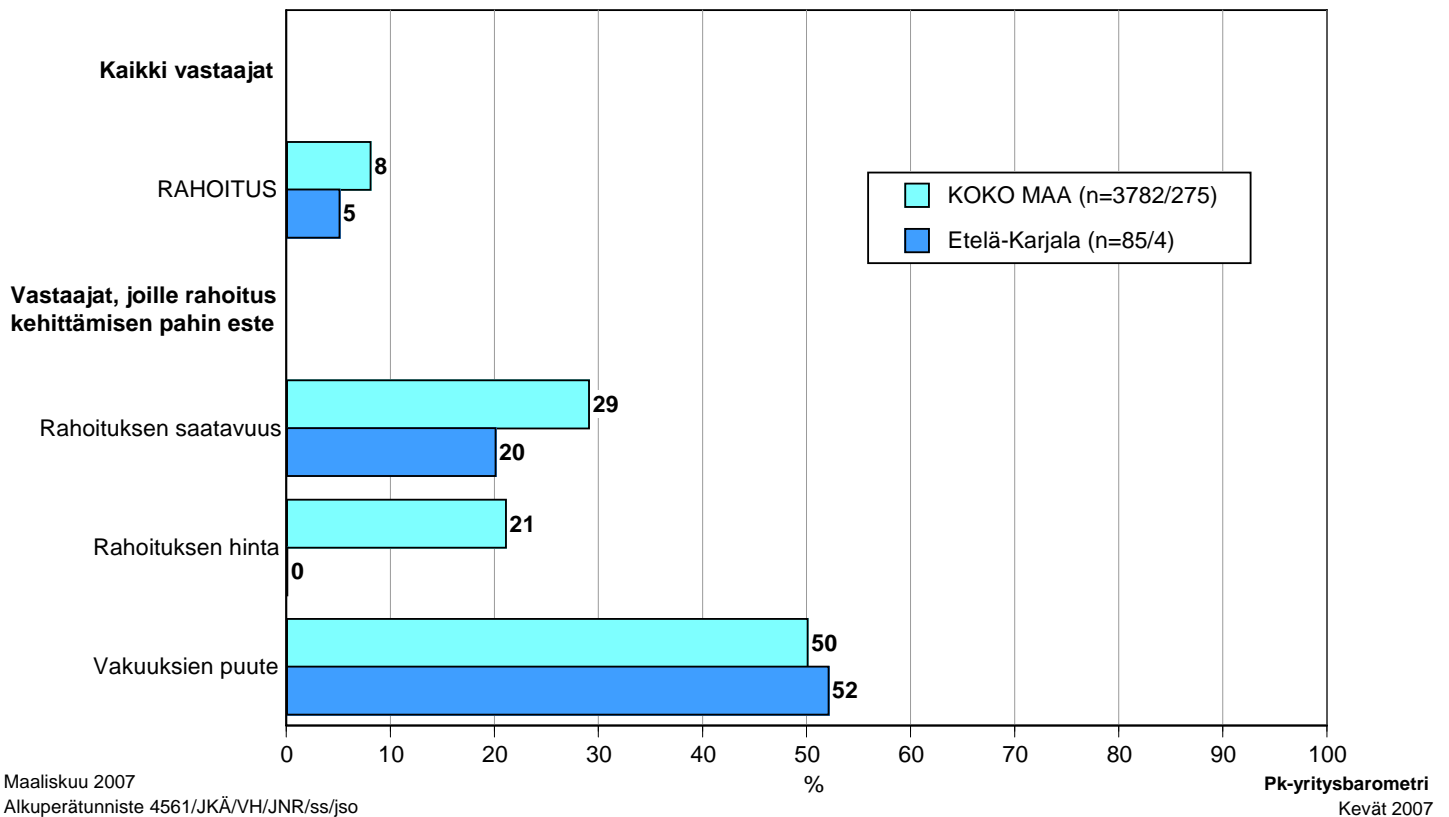
Etelä-Karjalassa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat edelleen resurssitekijät sekä kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus ja kilpailutilanteessa kilpailun kireys koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteiksi. Koko maan pk-yritysten tuloksiin verrattuna kilpailutilanteeseen sekä yleiseen suhdannetilanteeseen liittyvät tekijät koetaan alueella suuremmiksi kehittämisen esteiksi kuin koko maassa keskimäärin.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä viidellä prosentilla Etelä-Karjalan pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä noin puolella ja rahoituksen saatavuus 20 prosentilla. Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan pienempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Koko maassa kasvuhakuiset⁶ pk-yritykset pitävät rahoitusta kokonaisuudessaan nyt suurempana kehittämisen esteenä verrattuna syksyn 2006 tilanteeseen. Etelä-Karjalan alueella rahoituksen merkitystä ei kasvuhakuisen yritysten kohdalla koeta niin suurena kehittämisen esteenä kuin syksyllä 2006.

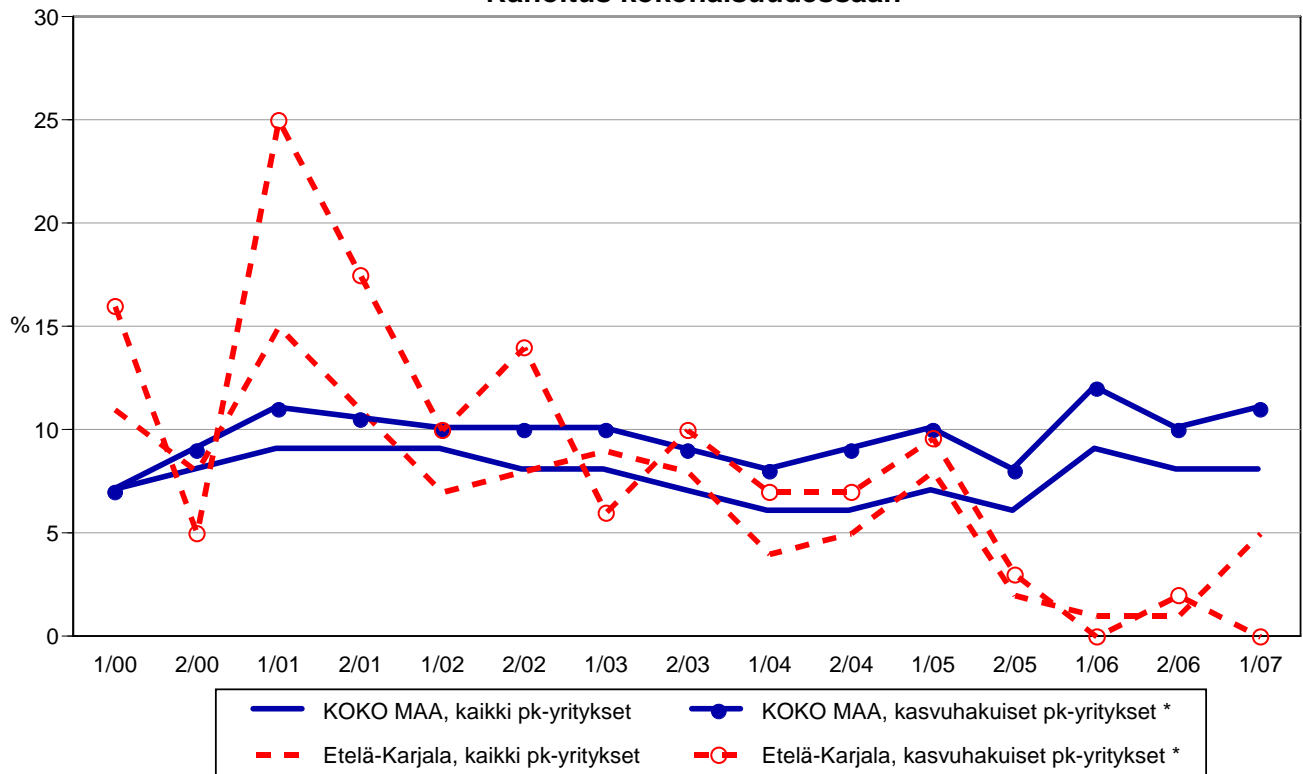
⁶ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

5.1 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET - Rahoitus -

n=kaikki vastaajat/rahoitus suurin kehittämisen este

5.2 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET - Rahoitus kokonaisuudessaan -

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

*) Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2007

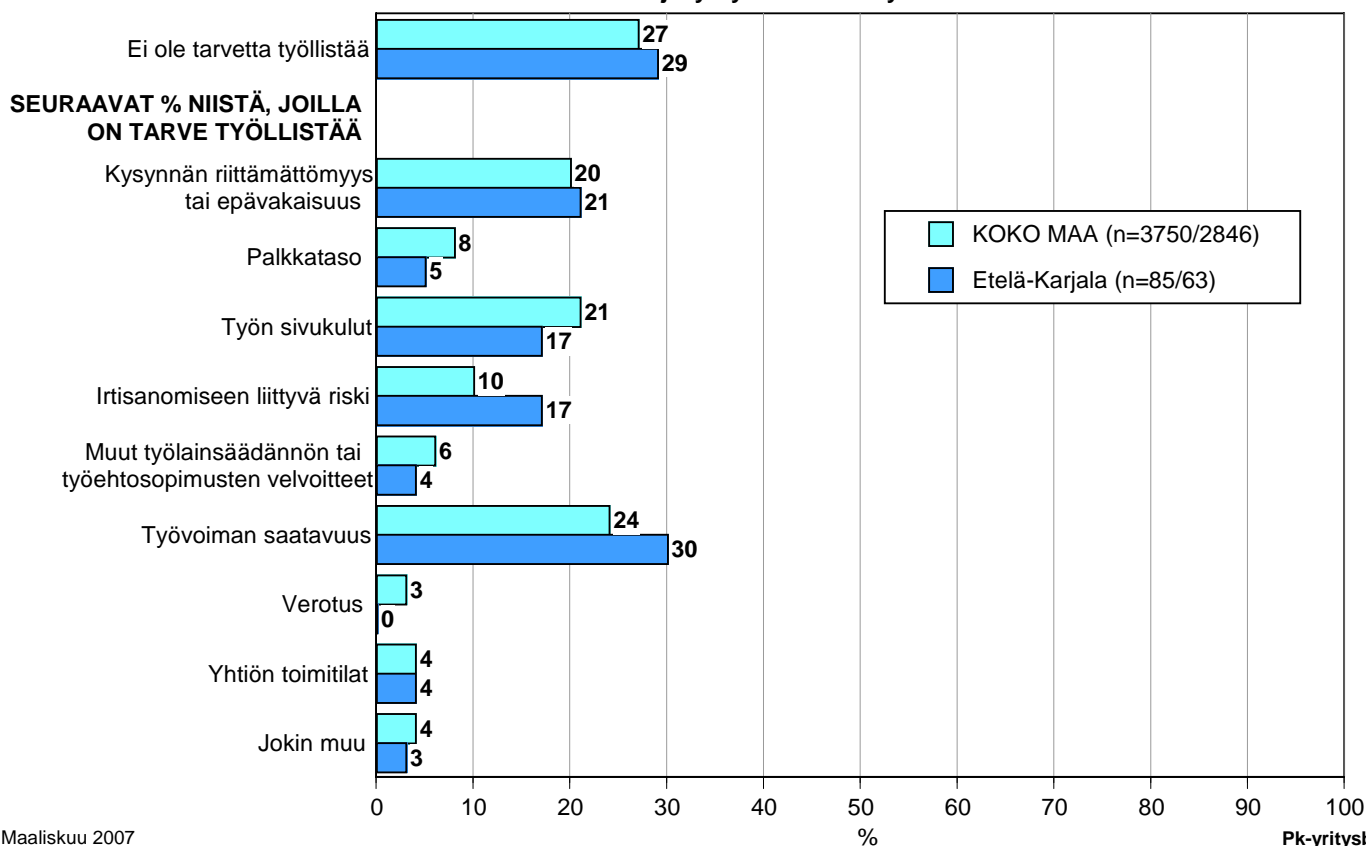
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Etelä-Karjalan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus. Vajaa kolmannes alueen pk-yrityksistä, joilla on tarvetta työllistää, pitää työvoiman saatavuutta suurimpana esteenä. Koko maan tasolla näiden kahden lisäksi myös työn sivukulut koettiin usein työllistämisen esteeksi. Yhdellä kolmesta Etelä-Karjalan ja yhdellä neljästä koko maan pk-yrityksestä ei ole tarvetta työllistää.

6. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN SUURIN ESTE

n=kaikki vastaajat/yrityksellä tarve työllistää

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jsö

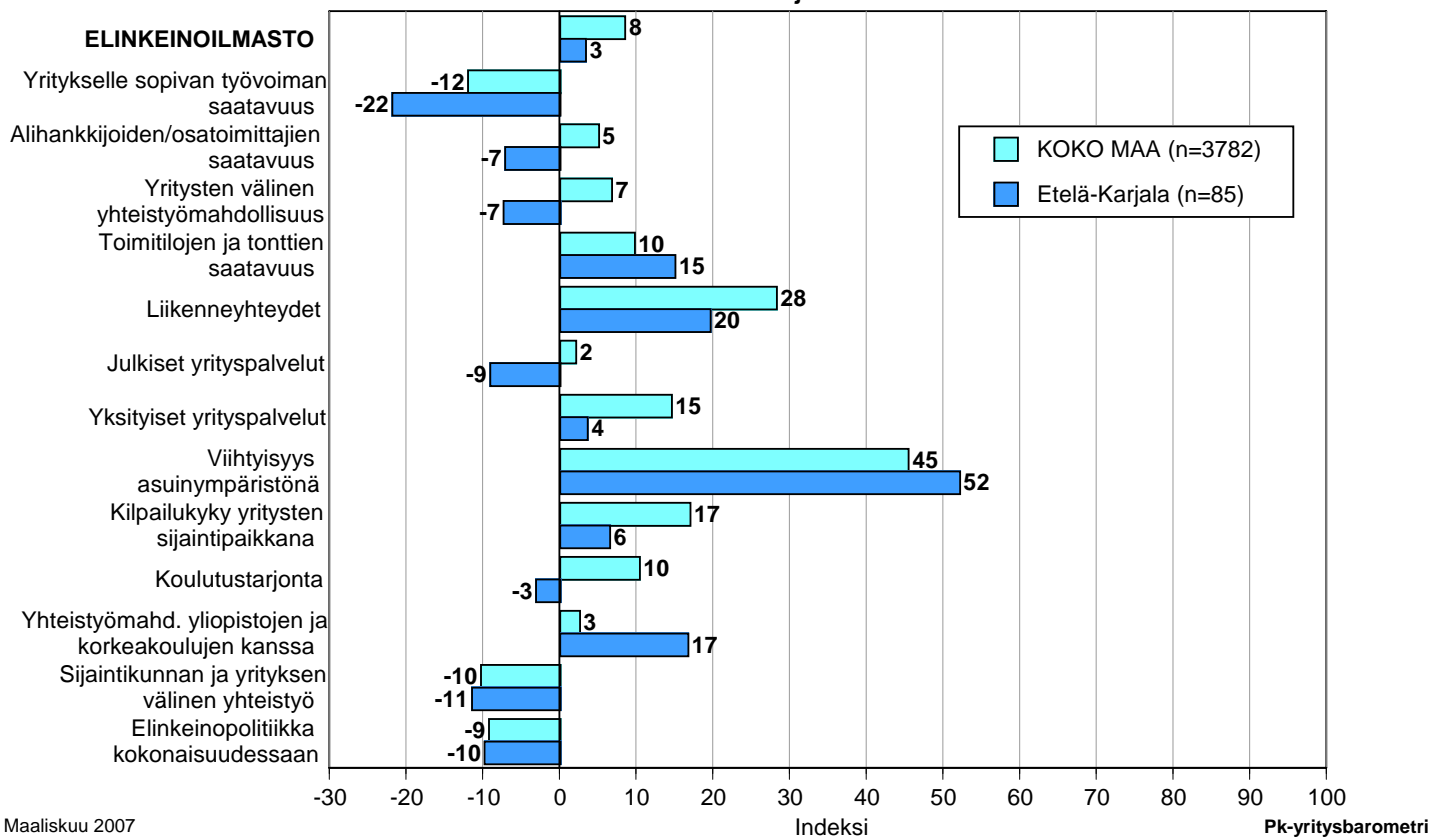
Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2007

7 Elinkeinoilmasto

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Etelä-Karjalassa tyytymättömpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä Etelä-Karjalassa sijaitsevat pk-yritykset ovat alueen viihtyisyyteen asuin ympäristönä ja liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä alueella ollaan yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan sekä sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön. Etelä-Karjalassa pk-yritykset ovat koko maan pk-yrityksiä tyytymättömpiä lähes kaikkien osatekijöiden osalta, mihin merkittävimmän poikkeuksen muodostavat yhteistyömahdollisuudet yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Myös viihtyisyyteen asuin ympäristönä sekä toimitilojen ja tonttien saatavuuteen ollaan alueella keskimääräistä tyytyväisempiä. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Etelä-Karjalassa noususuunnassa. Koko maan keskimääräinen tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on puolestaan lievässä laskussa. Aiemmin kysytty tekijä 'yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut' ei ole ollut mukana kyselyssä vuodesta 2006 lähtien.

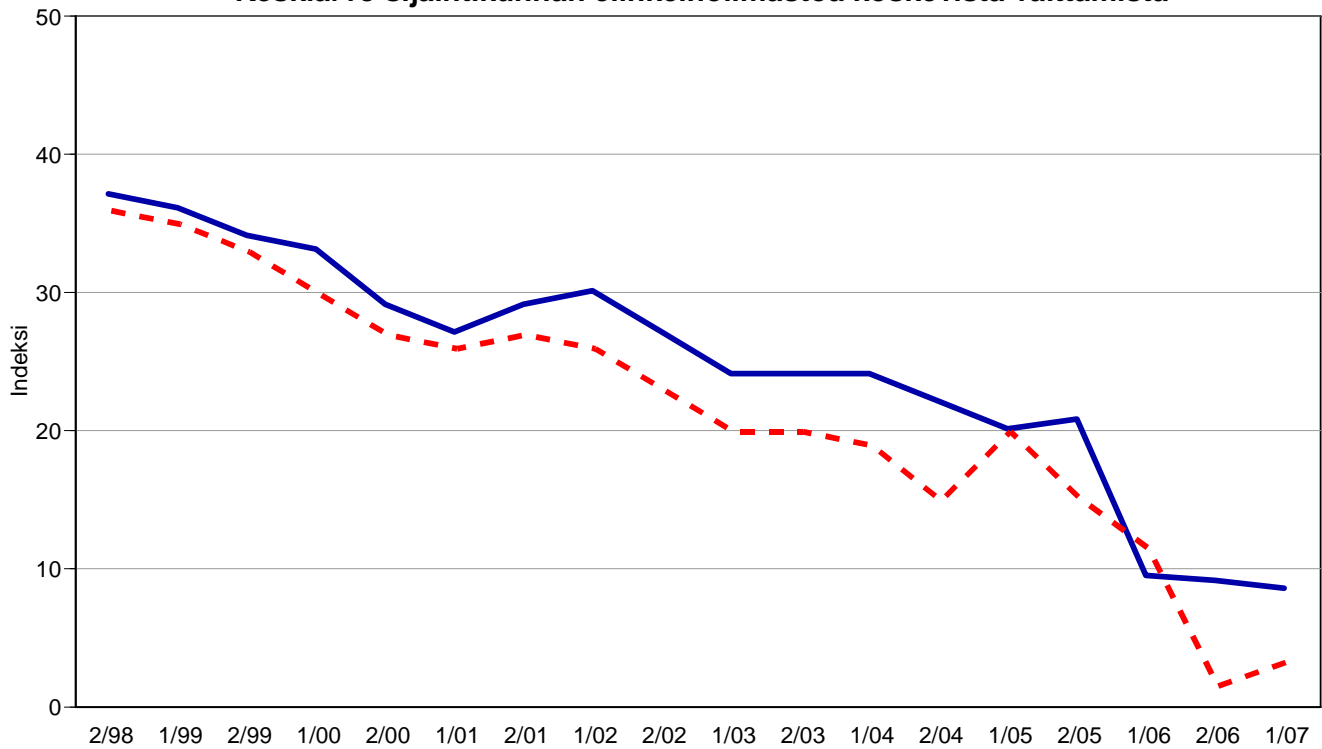
7.1 ELINKEINOILMASTO

n=kaikki vastaajat

7.2 ELINKEINOILMASTO

- Keskiarvo sijaintikunnan elinkeinoilmastoa koskevista väittämistä -

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

— KOKO MAA - - - Etelä-Karjala

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 6: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

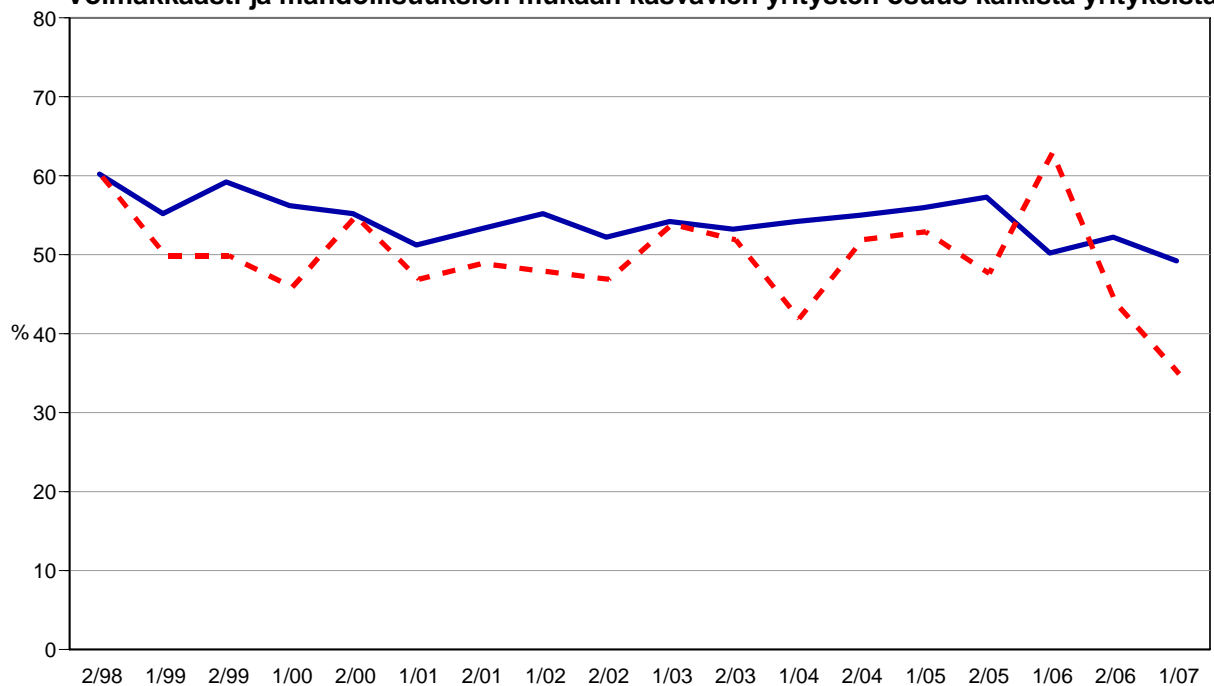
	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	9	4
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	40	31
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	37
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	16	28
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	0

Etelä-Karjalassa on suhteellisesti vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoiti kaks prosenttia koko maan ja nolla prosenttia Etelä-Karjalan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä, myynnin ja markkinoinnin lisäämistä sekä yhteistyön lisäämistä muiden yritysten kanssa.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Etelä-Karjalassa nyt yhteensä 35 prosenttia. Koko maan yrityksistä näitä on 49 prosenttia. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten osuus on laskenut koko maassa hiukan, kun taas Etelä-Karjalan alueella se on laskenut yhdeksän prosenttiyksikön verran. Kokonaisuutena kasvuhakuisten pk-yritysten osuus alueella on laskenut syksyn 2006 tilanteeseen verrattuna. Kasvuhakuisten osuus on laskenut hiukan koko maassa keskimäärin.

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

- Voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten osuus kaikista yrityksistä -

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/js0

— KOKO MAA - - - Etelä-Karjala

Pk-yrityksbarometri
Kevät 2007

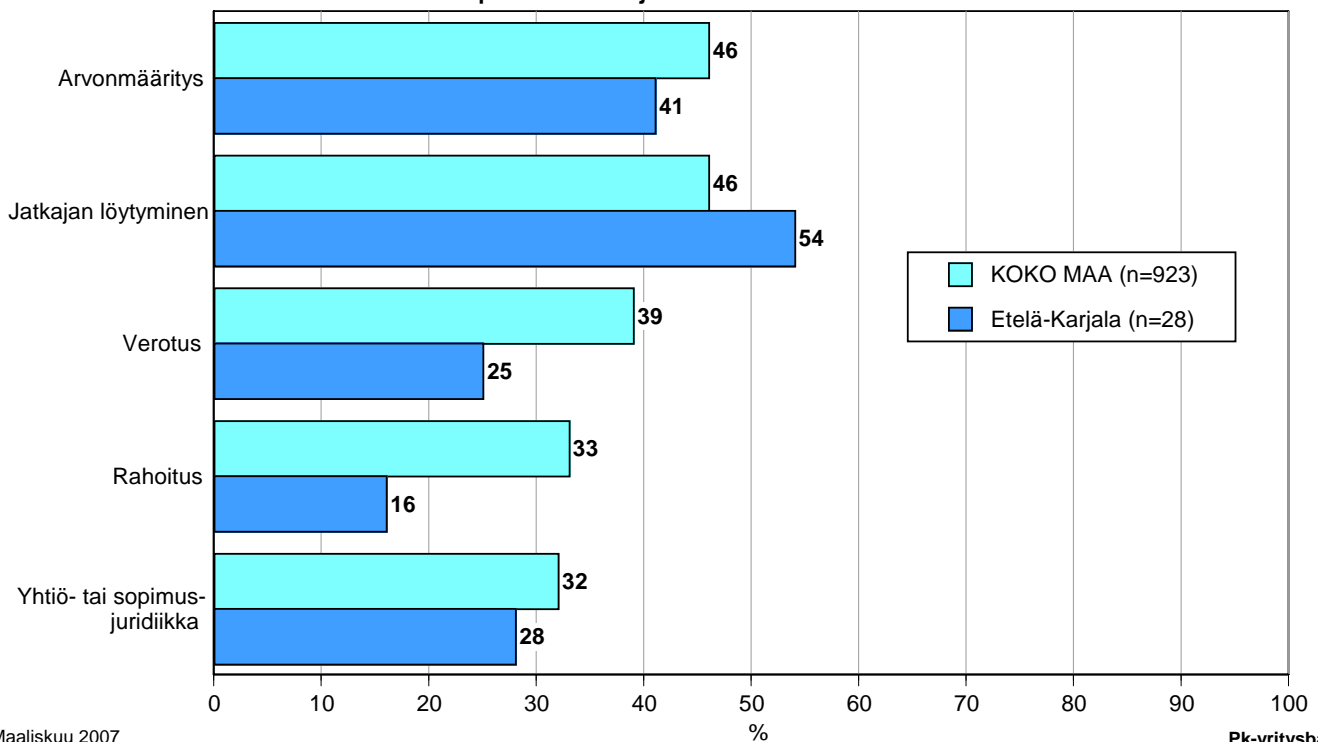
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 7: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	67	59
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	9	17
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	13	14
Ei osaa sanoa	10	10

Etelä-Karjalan alueella on sukupolven- tai omistajanvaihdos odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka kolmannessa pk-yrityksessä. Suurimmat haasteet sukupolven- tai omistajanvaihdosta aikoville yrityksille Etelä-Karjalan alueella ovat jatkajan löytäminen ja arvon määrittäminen.

9. ODOTETTAVISSA OLEVAT ONGELMAT SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOKSEEN LIITTYVISSÄ ASIOISSA - Yritykset, joissa vaihdos odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana - n=sukupolven-/omistajanvaihdos viiden vuoden sisällä

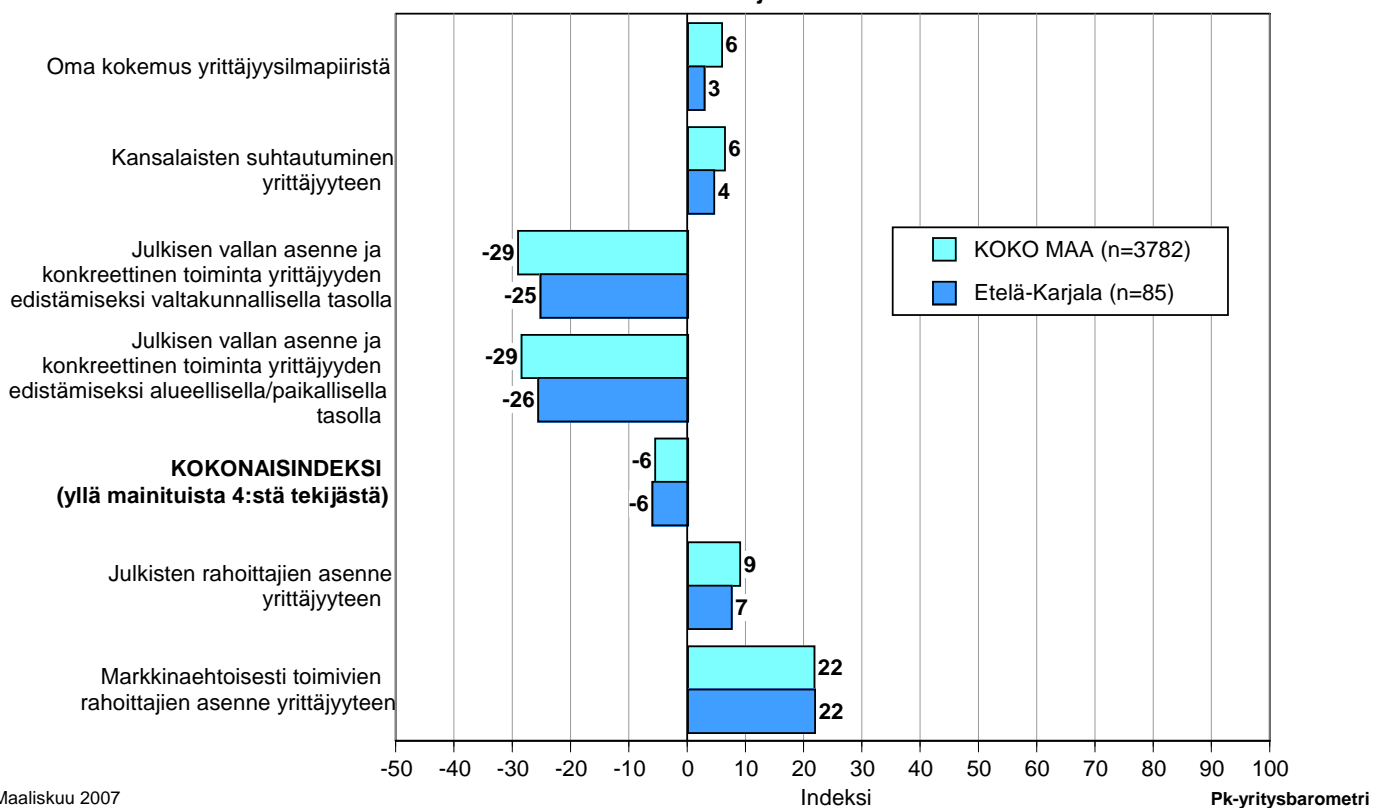
10 Yrittäjyysilmapiiri

Koko maan keskimääräinen kokonaisindeksi yrittäjyysilmapiirille on negatiivinen -6, kuten myös Etelä-Karjalassa. Indeksien osatekijöistä oma kokemus yrittäjyysilmapiiristä sekä kansalaisten suhtautuminen arvioidaan positiivisiksi tekijöiksi. Julkisen vallan asenne ja toimet arvioidaan selkeästi negatiivisiksi sekä Etelä-Karjalan että koko maan osalta.

Julkisten rahoittajien asenne yrittäjyyteen arvioidaan Etelä-Karjalan alueella hieman huonommaksi kuin koko maassa keskimäärin. Markkinaehtoisesti toimivien rahoittajien asenne yrittäjyyteen arvioidaan Etelä-Karjalan alueella puolestaan olevan samalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin. Markkinaehtoisien rahoittajien asenne saa paremman arvioin julkiseen puoleen verrattuna.

10. YRITTÄJYYSILMAPIIRI

n=kaikki vastaajat

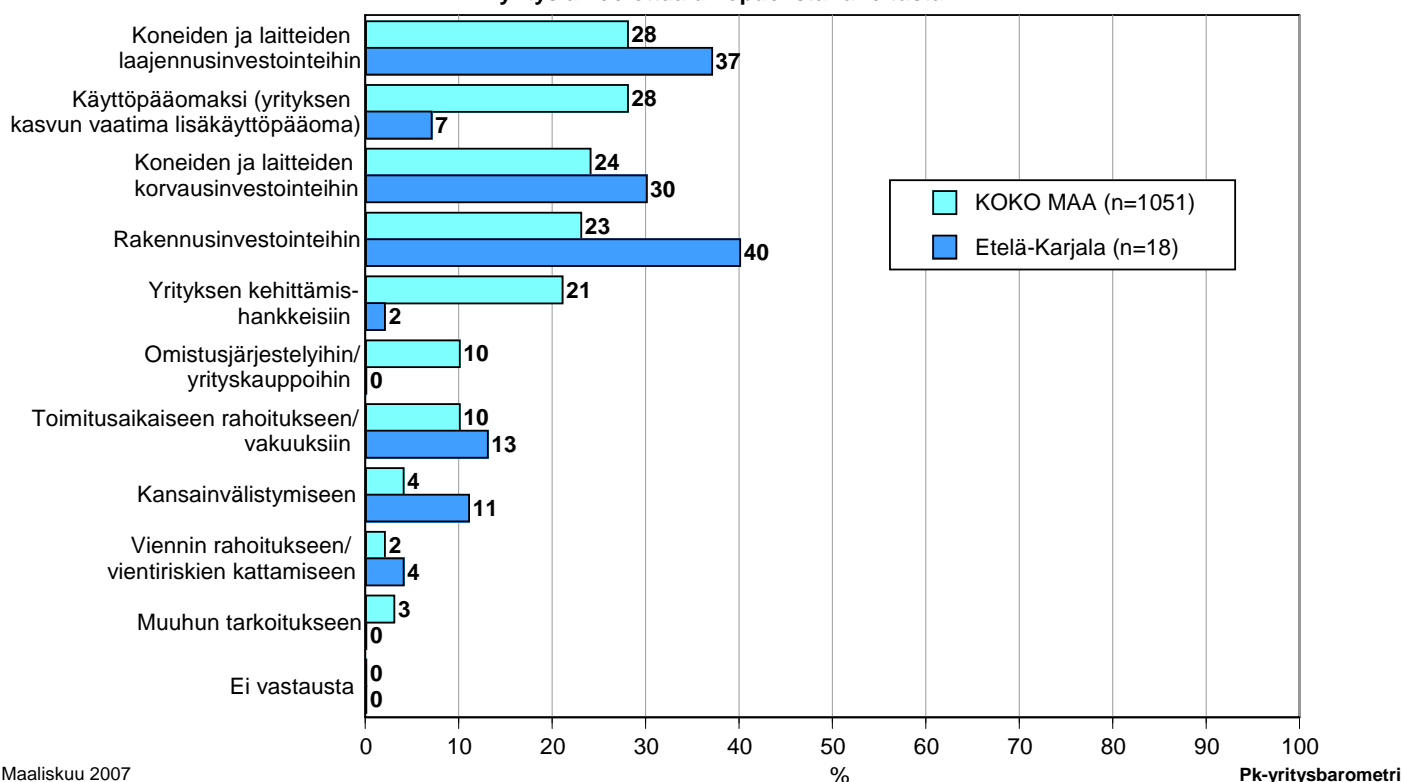
11 Pk-yritysten rahoitus

Etelä-Karjalan alueen yrityksistä 24 prosenttia oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana, kun taas koko maassa näin oli tehnyt 32 prosenttia. Ehtojen kiristymistä luoton saannissa oli huomannut Etelä-Karjalassa 25 prosenttia niistä yrityksistä, jotka olivat ottaneet ulkopuolista rahoitusta, ja koko maassa keskimäärin puolestaan 20 prosenttia.

19 prosenttia Etelä-Karjalassa toimivista pk-yrityksistä aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 25 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta rakennusinvestointeihin ja koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin. Etelä-Karjalan pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (91 %) tai Finnverasta (24 %). Pääomasijoittajilta rahoitusta ei aio hakea yksikään alueen pk-yrityksistä.

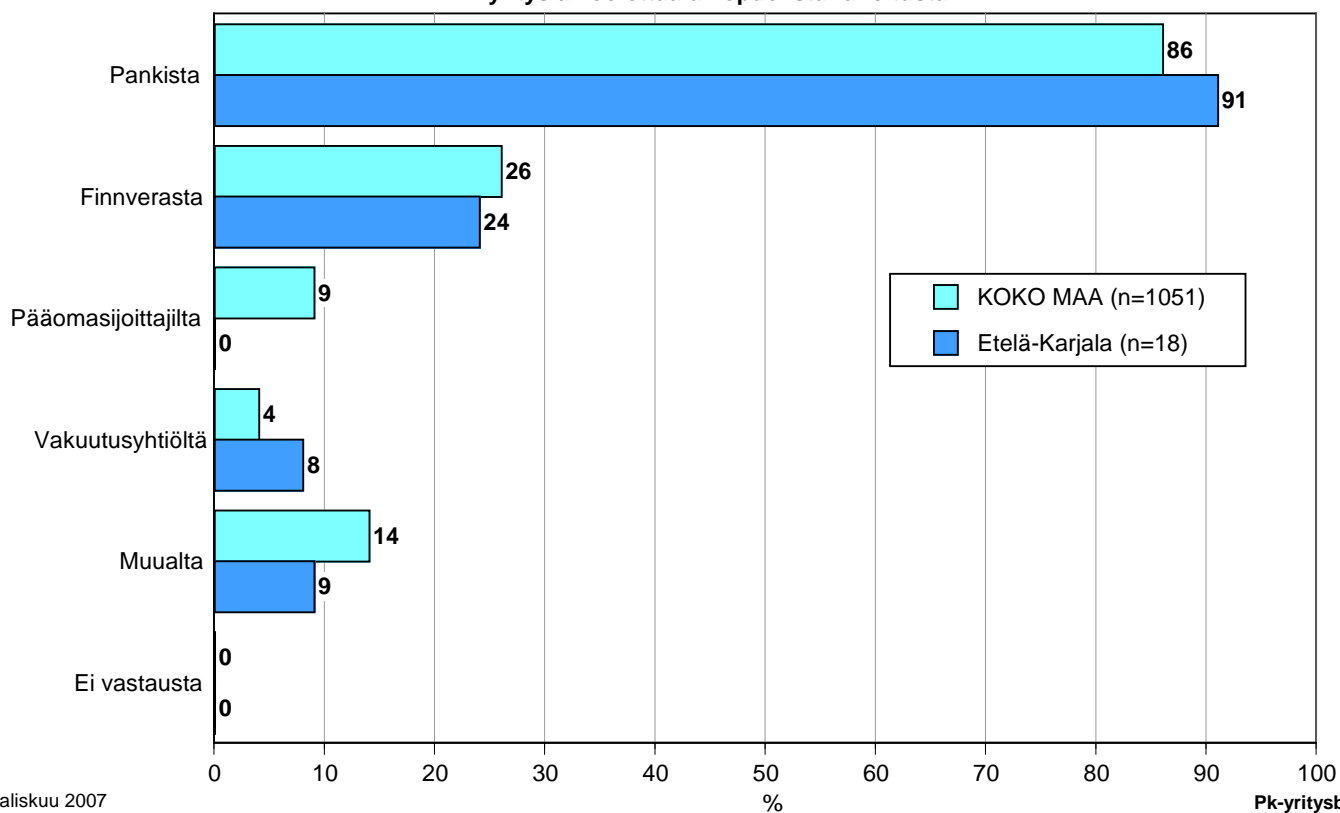
11. MIHIN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN AIKOO OTTAA ULKOPUOLISTA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

n=yritys aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta

12. MISTÄ AIKOO HAKEA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

n=yritys aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta

Maaliskuu 2007

Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

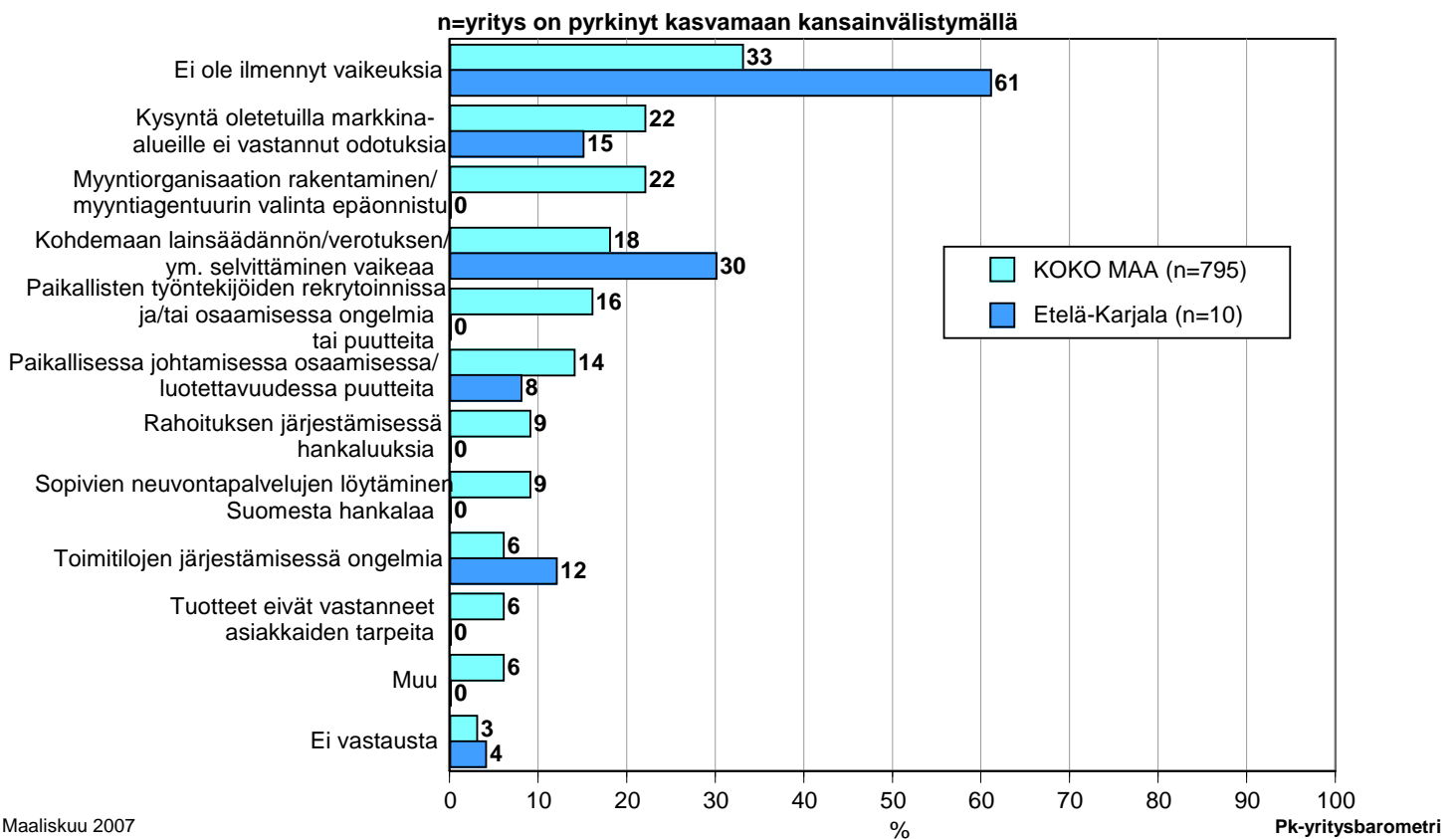
Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

12 Pk-yritysten laajentuminen

Koko maan pk-yrityksistä 4 prosenttia ilmoittaa aikovansa perustaa tytäryhtiön ulkomaille seuraavan kolmen vuoden aikana. 6 prosenttia puolestaan aikoo perustaa tytäryhtiön kotimaahan. Etelä-Karjalassa 4 prosenttia aikoo perustaa tytäryhtiön ulkomaille ja 10 prosenttia kotimaahan.

Etelä-Karjalassa toimivista pk-yrityksistä 11 prosenttia ja koko maan pk-yrityksistä keskimäärin 18 prosenttia on pyrkinyt kasvamaan kansainvälistymällä. Eniten ongelmia Etelä-Karjalan pk-yrityksillä on ollut kohdemaan lainsäädännön ja verotuksen selvittämisessä. Koko maan tasolla eniten ongelmia on ollut kysynnässä sekä myyntiorganisaation rakentamisessa. Niistä koko maan pk-yrityksistä, jotka ovat pyrkineet kasvamaan kansainvälistymällä, 33 prosentilla ei ollut ilmennyt odotettua suurempia vaikeuksia. Etelä-Karjalan alueella vaikeuksia ei ollut ilmennyt 61 prosentilla kansainvälistyneistä pk-yrityksistä.

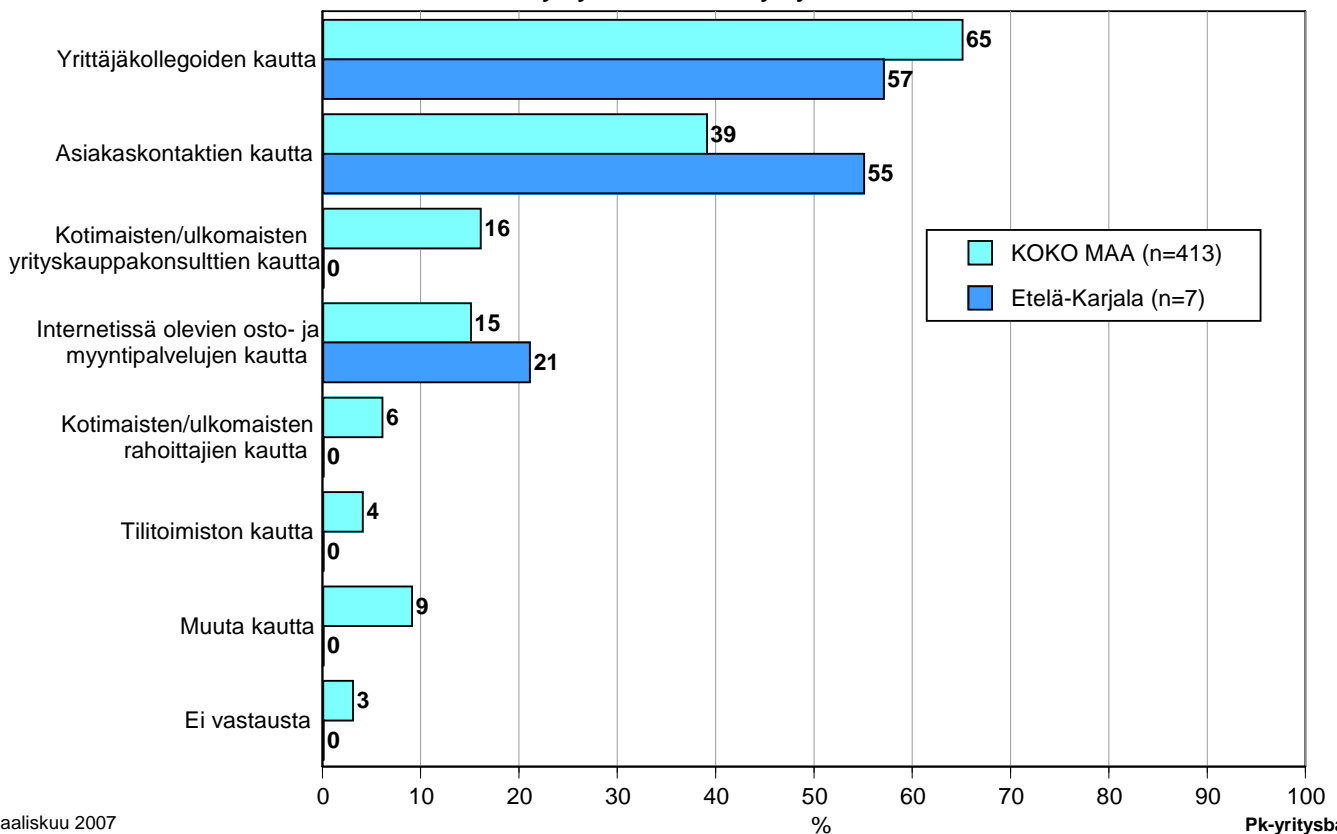
13. ONKO KANSAINVÄLISTYMISSÄ ILMENNYT VAIKEUKSIA/HANKALUUKSIA, JOTKA OVAT OLLEET ODOTETTUA SUUREMMAT

Koko maan pk-yrityksistä 7 prosenttia aikoo laajentaa toimintaansa yritysostoin kotimaassa ja 1 prosentti ulkomailla. Etelä-Karjalan pk-yrityksistä 6 prosenttia aikoo laajentaa toimintaansa yritysostoin kotimaassa ja 2 prosenttia ulkomailla. Koko maan pk-yrityksistä kaksi kolmasosaa ja Etelä-Karjalassa yli puolet yritysostoja kaavailevista aikoo löytää myytävänä olevat yritykset yrittäjäkollegoiden kautta. 39 prosenttia koko maan yritysostoja aikovista pk-yrityksistä ja 55 prosenttia Etelä-Karjalan vastaavista yrityksistä käyttää asiakaskontaktejaan myytävänä olevien yritysten löytämiseen.

14. MISTÄ AIKOO LÖYTÄÄ MYYTÄVÄNÄ OLEVAN YRITYKSEN/YRITYKSET

n=yritys aikoo kasvaa yritysostoin

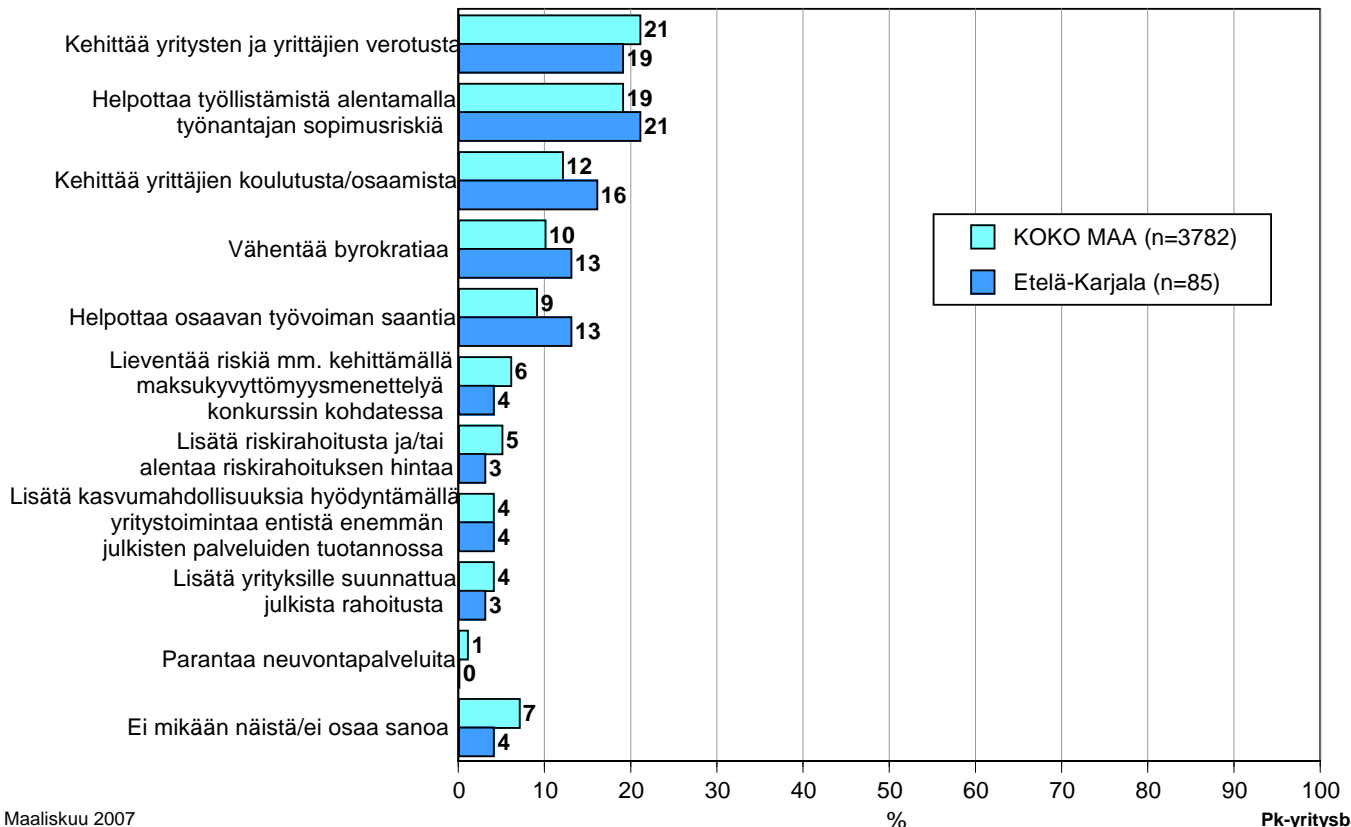

13 Pk-yritysten kasvun edellytykset ja innovaation esteet

Yritysten ja yrittäjien verotuksen kehittämistä sekä työnantajan sopimusriskin alentamista työllistämisen helpottamiseksi pidetään sekä koko maan että Etelä-Karjalan pk-yritysten keskuudessa kahtena tärkeimpänä keinona yritysten kasvun kannustamiseksi. Noin viidennes sekä koko maan että Etelä-Karjalan yrityksistä pitää näitä kahta tekijää tärkeimpinä yritysten kasvun kannalta.

15. YRITYSTEN KASVUN KANNALTA ON KAIKKEIN TÄRKEINTÄ

n=kaikki vastaajat

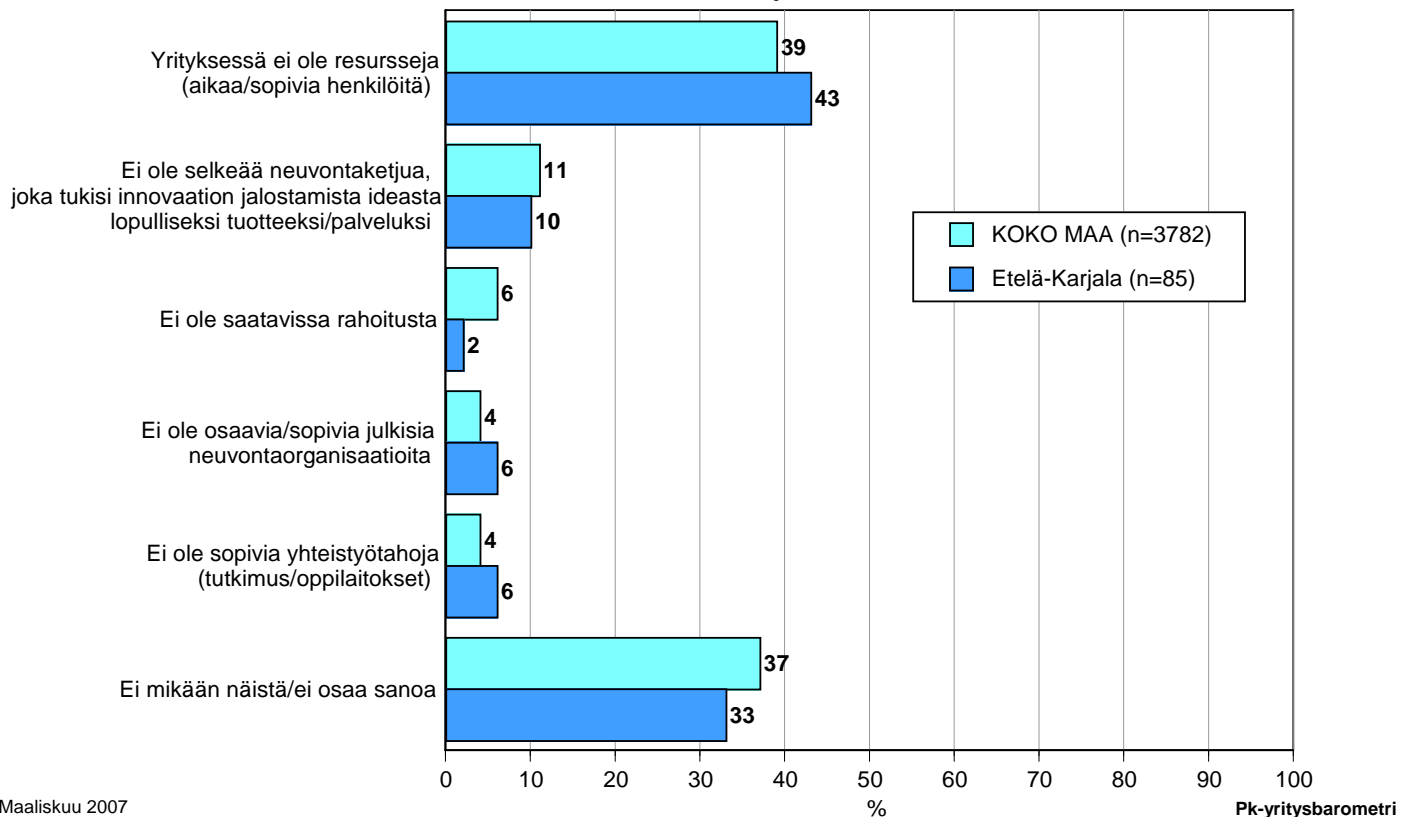
Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2007

Innovaatiotoiminnan kannalta kaikkein ongelmallisimpana pidetään sekä koko maassa keskimäärin että Etelä-Karjalan alueella yritysten resurssipulaa. 39 prosenttia koko maan pk-yrityksistä ja 43 prosenttia Etelä-Karjalan pk-yrityksistä mainitsi resurssipulan innovaatiotoiminnan ongelmallisimpana tekijänä.

16. INNOVAATIOTOIMINNAN KANNALTA KAIKKEIN ONGELMALLISINTA ON, ETTÄ...

n=kaikki vastaajat

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde 0204 6011
Internet: www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

PIETARIN-EDUSTUSTO

FINNVERAN PIETARIN-EDUSTUSTO

c/o Finpro
29, Bolshaya
Konyushennaya
Saint-Petersburg
Russia
Puhelin +7 812 315 8991
Faksi +7 812 325 4482

Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221, faksi (09) 2292 2980
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kellosilta 2 D, 2. krs. 00520 Helsinki
p. (09) 612 6230, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. 010 425 9203, f. 010 425 9210
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarenkatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
p. (09) 274 5420, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahénkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Etelä-Karjalan Yrittäjät

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Puhelin (05) 610 0200
Faksi (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Suomen Yrittäjät

Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Lappeenranta
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 0204 6011
Internet: www.finnvera.fi
Helsinki

Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220
Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240